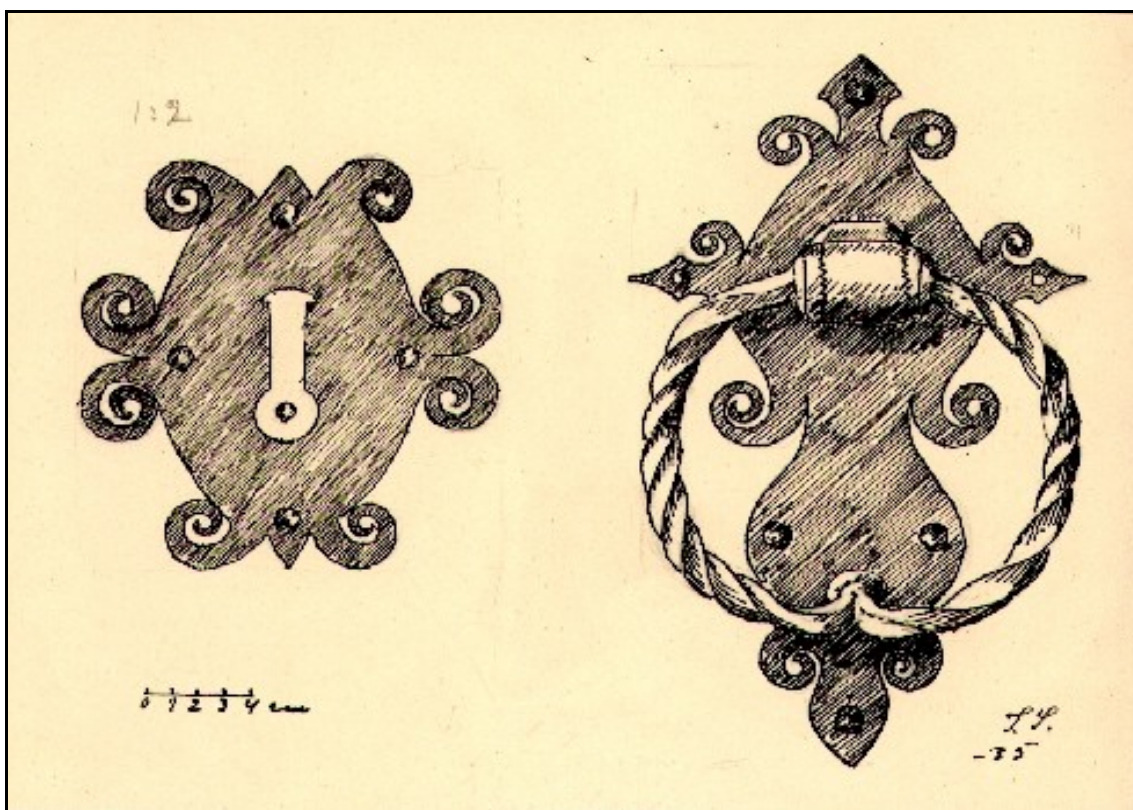

ETHNOS

TIEDOTE

1/2007

Sisältö:

Sisältö:.....	2
Puheenjohtajan palsta:.....	3
Sukupolvet, muisti, tutkijat.....	3
Toimintakertomus vuodelta 2006.....	4
Toimintasuunnitelma vuodelle 2007.....	9
Vuoden 2006 tutkielmat.....	11
Helsingin yliopisto.....	11
Joensuun yliopisto.....	12
Jyväskylän yliopisto.....	12
Oulun yliopisto.....	13
Turun yliopisto.....	14
Åbo Akademi.....	15
Seminaareja.....	16
Monitieteistä ja moninaista muistintutkimusta.....	16
Sukupolvet.....	18
Ilmoitusasioita.....	19
Vuosikokouskutsu.....	19
Ethnos-palkinto vuoden 2006 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta.....	20

ETHNOS r.y.

c/o Tieteiden talo

Kirkkokatu 6 00170 Helsinki

<http://www.ethnosry.org>

Ethnos-tiedote 1/2007 helmikuu

ISSN 1796-0959, ISSN 1796-0967 (Verkkójulkaisu)

Kansikuva: Nyckelskylt och handtag på dörr, Kvevlax kyrka. Tussipiirros: Irja Sahlberg 1935.
Etnologiska arkivet vid Åbo Akademi, Kr 116.

Suomen kansatieteilöiden yhdistys Ethnos ry:n Ethnos-tiedote ilmestyy seuraavan kerran
toukokuussa 2007. Numeroon tarkoitettu aineisto tulee toimittaa 11.5.2007 mennessä Niklas
Huldénille osoitteeseen: Etnologi / Åbo Akademi Tehtaankatu 2, 20500 Turku tai sähköpostitse
osoitteeseen: tiedote@ethnosry.org

Ethnos ry: hallitus 2006:

Puheenjohtaja: Pirjo Korhokangas, puh. (014) 2601 237 puheenjohtaja@ethnosry.org

Varapuheenjohtaja: Katriina Siivonen, (02) 481 4590, katriina.siivonen@tse.fi

Kansainvälisten asioiden sihteeri, Maarit Knuutila, puh (040) 593 5325 maaknuu@campus.jyu.fi

Museoyhdyskunnan sihteeri: Pirkko Madetoja, pirkko.madetoja@nba.fi

Seminaaris sihteeri: Katriina Siivonen, puh. (02) 481 4590, katriina.siivonen@tse.fi

Julkaisusihteeri: Terhi Willman, puh. 050 5452589, terhi.willman@helsinki.fi

Tiedotussihteeri: Niklas Huldén, puh. (02) 215 4642, niklas.hulden@abo.fi

Sihteeri: Päivi Yli-Karhula, puh 040-541 9277, sihteeri@ethnosry.org

Taloudenhoitaja: Elina Anttonen, puh. 040 5390820, elina.anttonen@gmail.com

Puheenjohtajan palsta:

Sukupolvet, muisti, tutkijat

Viime vuoden viimeisen Ethnos-tiedotteen palstallani kirjoitin Ethnoksen vuosikokousseminaaria enteillen Suomen suurista ikäluokista, joita seminaarin yksi esitelmäkin käsittelee. Jatkan vielä sukupolvien parissa. Tässä tiedotteessa on toisaalla palstani virikkeenä ollut Anne Heimon kirjoitus Tartossa pidetystä konferenssista ”Memory from Transdisciplinary Perspectives: Agency, Practices, and Mediations”. Voin yhtyä hänen ajatuksiinsa konferenssin hyvin toimineista järjestelyistä ja mielenkiintoisesta annista. Konferenssissa tuli erityisesti ilmi se, kuinka moninainen ja monimerkityksinen käsiteapparaatisto eri tieteenalojen muistitutkimukseen on tutkimustoiminnan laajentuessa kehittynyt. Luultavasti muistiin liittyvän tutkimuksen tekijöissä, kuten termistöissäkin, on jo eroteltavissa omat sukupolvensa.

Konferenssin esitelmistä selvimmin sukupolvi-ajattelua sivuavina teemoina nousivat esiin muun muassa sodat, erityisesti toinen maailmansota, kerrannaisvaikutuksineen. Esimerkiksi Virossa neuvostomiehityksen ajan muistoja tutkii ahkerimmin sukupolvi, jolla itsellään on vain lapsuuteen tai nuoruuteen liittyviä muistoja tuosta ajasta. Ylipäänsäkin toinen maailmansota jälkivaikutuksineen on nykyisin sitä kokemattomien sukupolvien tutkimuksen varassa. Tavallaan jo kliseiseksi kehittynyt toteamus siitä, kuinka kukin sukupolvi kirjoittaa historian uusiksi, on ilmeisesti paraikaakin toteutumassa. Tämä herättää kysymyksen siitä, mitä tapahtuu sitten, kun sotasukupolveen kuuluvat, sodan kokeneet eivät ole enää kertomassa kokemuksistaan ja sodan tapahtumista. Erityisesti kysymystä jää miettimään vaikkapa siltä osin, miten ja mitä keskitysleireistä ja holokaustista kirjoittavat meidän sukupolvienne jälkeen tulevat.

Sukupolvien ketjuissa viimeisen sadan vuoden ajalta varmaankin selkeimmin erottautuvat ensimmäisen ja toisen maailmansodan kokeneet sukupolvet, joista osa koki molemmat. Seuraavana tulevat suurten ikäluokkien sukupolvet. Mikä sitten voisi yhdistää heidän jälkeensä syntyneitä ikäpolvia. Onko heillä enää ollut niin selväpiirteisinä hahmottuvia yhteisiä sukupolvi-kokemuksia kuin edeltäjillään. Loiko esimerkiksi 1990-luvun lama-aika erillisen lamasukupolven, tai voidaanko koko Suomen hyökyaallon lailla vallanneen mediateknologian, esimerkiksi matkapuhelimen, käyttäjistä puhua yhteisiä kokemuksia jakavana sukupolvena. Kysymyksen ei ole helppo

antaa suoraa vastausta, sillä jälkimodernina aikanamme erilaiset elämänkokemukset joko yhdistävät hyvinkin eri-ikäisiä tai ikään kuin hajaantuvat erillisten ryhmittymien kulttuuriseksi erikoispiirteiksi. Nykyajassa eläminen vaatii toisaalta kaikenikäisiltä kykyä mukautua mitä moninaisimpiin kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin muutoksiin, toisaalta yhteisten elämysten ja kokemusten puuttuminen syventää eri sukupolvien välistä kuilua. Tunnusomaisista lienee myös se, että jotkut perinteinä pidettävät ilmiöt jatkavat taasaista kulkuaan sukupolvesta toiseen, jotkut hyppäävät ehkä yhden sukupolven yli ja löytävät maaperän seuraavassa.

Pirjo Korkiakangas

Toimintakertomus vuodelta 2006

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki

Vuosi 2006 oli Ethnos ry:n 34. toimintavuosi

Hallinto

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Pöytäkirjakoh-
tia kertyi 78 kappaletta. Yhdistyksen luottamus- ja toimihenkilöinä toimivat
kuluneena vuonna seuraavat henkilöt (henkilökohtainen varajäsen ja osal-
listumiskerrat suluissa):

Puheenjohtaja	professori Pirjo Korkiakangas (5), (FM Tiina-Riitta Lappi (-))
Varapuheenjohtaja	FM Katriina Siivonen (6), (FM Hanneleena Savolainen (-))
Hallituksen jäsenet	FM Pirkko Madetoja (6), (FM Aila Nieminen (-)) FL Niklas Huldén (6), (dosentti Ildikó Lehtinen (-)) FT Maarit Knuuttila (3), (FM Anna Kirveennummi (-)) FM Terhi Willman (2), (Tytti Steel (-))
Sihteeri	HuK Päivi Yli-Karhula
Taloudenhoitaja	FM Elina Anttonen
Tiedotussihteeri	FL Niklas Huldén
Kansainvälisten asioiden sihteeri	FT Maarit Knuuttila
Seminaaris sihteeri	FM Katriina Siivonen

Julkaisusihteeri	FM Terhi Willman
Museoyhdyshenkilö	FM Pirkko Madetoja
Tilintarkastajat	FM Jussi Lehtonen (varsinainen) FM Risto Raittila (varsinainen) dosentti Helena Ruotsala (varalla) professori Anna-Maria Åström (varalla)

Jäsenistö

Yhdistykseen kuului vuoden 2006 lopulla 255 jäsentä. Vuoden aikana jäsenrekisteristä poistettiin ne Ethnos ry:n jäsenet, jotka eivät olleet maksaneet kolmen edellisen vuoden jäsenmaksuaan (§ 4).

Yhdistyksen hyväksyttiin vuoden aikana 11 uutta jäsentä. Yhdistyksestä erosi kaksi jäsentä.

Kunniajäseniä yhdistykseen kuului vuoden lopussa kymmenen: Professori *János Kodolányi*, professori *Ilmar Talve*, professori *Matti Räsänen*, professori *Bertalan Andrásfalvy*, professori *Nils-Arvid Bringéus*, professori *Alexander Fenton*, tohtori *Tamás Hofer*, tohtori *Natalia Schlygina*, professori *Ants Viires* ja professori *Attila Paládi-Kovács*.

Hallituksen kutsumia kirjeenvaihtojäseniä oli kahdeksan: tohtori *Miklós Cseri*, tohtori *Agnes Fühlemile*, professori *Mats Hellspong*, tohtori *László Lukács*, tohtori *T. W. Lukjantschenko*, tohtori *Mihály Sárkány*, tohtori *Zsuzsa Szarvas* ja professori *Elle Vunder*.

Vuosikokous 10.3.2006

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin Helsingissä Tieteiden talolla perjantaina 10.3.2006. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi FT, dosentti Pia Olsson ja sihteerinä HuK Päivi Yli-Karhula. Vuosikokoukseen osallistui puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi 17 henkilöä.

IV Kansatieteen päivät

Järjestyksessään neljännet Kansatieteen päivät pidettiin Helsingissä Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6) 10.-11.3.2006. Päivien aiheena oli Suku/puoli. Ethnos ry sai avustusta Kansatieteen päivien järjestämiseen Suomen Akatemialta.

Kansatieteen päivien avaussanat lausui professori Juhani U.E. Lehtonen (Helsingin yliopisto, kansatiede). Ensimmäisen esitelmän piti tutkija, FD Maria Bäckman (Stockholms universitet, Etnologi) aiheesta *Svensk sexu-*

alupplysning mellan kön och känsla. Om tabun och ideal i undervisning och klassrum.

Perjantain esitelmöitsijät olivat FT, dosentti, yliopistonlehtori Leena-Maija Rossi (Helsingin yliopisto, Kristiina-instituutti), jonka otsikko oli *Sukupuolen tutkimus tutkimuksen näkökulmana* sekä FT, dosentti, akatemiaturkija Hanna Snellman (Helsingin yliopisto, kansatiede) otsikolla *Arkipäivän poliittisuutta. Ruotsinsuomalainen nainen ja yhteiskunnallinen osallistuminen*. Perjantai-iltapäivällä osallistujat jakaantuivat Helsingin kaupungin-museoon, Helsingin yliopistomuseo Arppeanumiin ja taidehistorialliselle kävelykierrokselle yliopistolla.

Illanvietto pidettiin Tieteiden talolla ja tervetuliaisanat lausui FT, TSV:n toiminnanjohtaja Aura Korppi-Tommola. Illanvietossa jaettiin Ethnos-palkinto vuoden 2005 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta. Palkinnon luovutti *Olli Alho Raija Manniselle*. Jyväskylän yliopiston etnologian op-piaineeseen tehdyn tutkimuksen aiheena on *Roska on luksusta! – Etnologinen tutkimus roskan kulttuurisista merkityksistä*.

Lauantaina Kansatieteen päivät jatkuivat Helsingin yliopiston päärakennuk-sessa. Avaussanat lausui FT, dosentti, tutkija Pia Olsson (Helsingin yli-opisto, kansatiede). Päivän esitelmöitsijöitä olivat FT, dosentti, tutkijatohto-ri Helena Ruotsala (Turun yliopisto, kansatiede) otsikolla *Sukupuolitetut ti-lat*, FL, amanuenssi Heli Niskanen (Jyväskylän yliopisto, etnologia) otsikol-la *Naisen puoli ja naisenpuoli. Naiseus yhdistävänä ja erottavana baarien naistennessoissa* ja FD, lektor Ann-Catrin Östman (Åbo Akademi, historia) otsikolla *Manlighet och forskning om bondesamhället. En jämförelse mel-lan etnologi och historia under tidigt 1900-tal*.

Lounaan jälkeen esitelmän pitivät FM, tutkija Eva Packalén (Helsingin kau-punginmuseo) otsikolla *Naiset historiankirjoittajina Suomessa 1800-luvul-la* ja FT Pauliina Latvala (Helsingin yliopisto, folkloristiikka) otsikolla *Su-kupuoli ja suvun menneisyydestä kertominen*.

Lopuksi FT Pia Olsson lausui neljänsien Kansatieteen päivien päätössanat. Kansatieteen päiville osallistui 63 henkilöä.

Kansatieteen päivien yhteydessä pidettiin valtakunnallinen jatko-opiskelija-tapaaminen otsikolla *Kansatieteilijän tohtoriopinnot – kivinen kinttupolku vai oikorata oikeisiin hommiin?* perjantaina 10.3.2006.

Julkaisutoiminta

Yhdistys julkaisi *Ethnologia Fennica* 2006, vol. 33, jonka otsikko on *Hidden Culture*. Artikkelikokoelmassa on mm. *Kätkeyty kulttuuri, aarteita ja aaveita* -seminaarissa pidettyjen esitelmien pohjalta laadittuja artikkeleita sekä kirja-arvioita. *Ethnologia Fennica* 2006, vol. 33 toimittivat professori *Pirjo Korkiakangas* ja FM, julkaisusihteeri *Terhi Willman*.

Ethnos ry:n järjestämän koulutuspäivän *Aluekehitystyö ja kulttuurisesti kestävä kehitys* (14.5.2004) esitelmät julkaistiin Ethnos-toimitteena (12) ja sen otsikko on *Kulttuurista kestävyyttä*. Yhdistys sai tarkoitusta varten avustuksen opetusministeriön alaiselta kulttuuriteemaryhmältä sekä Jenny ja Antti Wihurin rahastolta. Toimittajana toimi seminaarisihteeri Katriina Siivonen. Lisäksi toimituskunnassa olivat mukana julkaisusihteeri Terhi Willman, hallituksen varajäsen Aila Nieminen sekä entiset hallituksen jäsenet FT, dosentti Pia Olsson ja FM Eeva Uusitalo.

Tiedotus

Yhdistyksen toiminnasta ja ajankohtaisista tapahtumista on tiedotettu yhdistyksen kotisivuilla (www.ethnosry.org). Yhdistyksen jäsenille lähetettiin vuoden aikana neljä jäsentiedotetta. Ethnos-tiedotteesta on ollut luettavissa myös sähköinen versio yhdistyksen kotisivuilla.

Kansatieteilijähakemisto

Yhdistyksen ylläpitämään kansatieteilijähakemistoon voi tutustua yhdistyksen kotisivuilla (www.ethnosry.org). Hakemistosta löytyvät tiedot 165 kansatieteilijän tutkimusaloista. Vuoden aikana hakemistoa päivitettiin tarpeen mukaan.

Vuosikokousseminaari 2007

Ethnos ry:n vuosikokousseminaari järjestetään perjantaina 16.3.2007 Helsingissä Tieteiden talolla. Seminaarin teemana on Sukupolvet. Seminaarin järjestelyä varten koottu työryhmä suunnitteli seminaaria. Työryhmään kuuluu seminaarisihteeri Katriina Siivonen, museoyhdyshenkilö Pirkko Mädetoja, julkaisusihteeri Terhi Willman ja sihteeri Päivi Yli-Karhula.

V Kansatieteen päivät

Järjestyksessään viidennet Kansatieteen päivät järjestetään Ethnos ry:n ja Turun yliopiston Porin toimipisteen Kulttuuriperinnön tutkimuksen oppiaineen kanssa yhteistyössä 10.–11.3.2008 Porissa. Syksyllä 2006 Kansatieteen päivien järjestelyjä varten koottu työryhmä kokoontui suunnittelemaan päivien ohjelmaa ja tutustumaan tapahtuman tiloihin Porissa. Työryhmään

kuuluvat seminaarisihteeri Katriina Siivonen, sihteeri Päivi Yli-Karhula, Minna Mäkinen, Terhi Willman ja Susanna Sallinen Porin edustajana.

Kansainvälinen toiminta

IX Suomalais-unkarilainen kansatieteen symposium järjestettiin 24.–27.8.2006 Jyväskylässä. Symposiumin teemana oli *Touching Things. Ethnological aspects on modern material culture*.

Symposiumin järjestelyjä varten koottu työryhmä suunnitteli tapahtuman. Työryhmään kuuluivat yhdistyksen puheenjohtaja Pirjo Korkiakangas, kansainvälisten asioiden sihteeri Maarit Knuutila, seminaarisihteeri Katriina Siivonen, työryhmän sihteeri amanuenssi Heli Niskanen, tutkijat Tiina-Riitta Lappi ja Minna Mäkinen. Symposiumin osanottajamäärä jäi suomalaisten osalta pieneksi, mutta tapahtuma oli erittäin onnistunut. Yhteistyötä unkarilaisten kanssa päätettiin jatkaa ja seuraavan kerran symposiumi järjestetään Unkarissa vuonna 2009.

Tieteiden yö

Ethnos ry osallistuu Tieteen päivien (10.–14.1.2007) yhteydessä järjestettävään Tieteiden yö -tapahtumaan, joka pidetään Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6) torstaina 11.1.2007 klo 18–23. Vuonna 2006 Ethnos ry valmisti tapahtuman ohjelmaa. Tapahtumassa pitävät Ethnoksen edustajina *Kulttuurisia rajoja* -otsikon alla esitelmän FM Terhi Willman, FT Ildikó Lehtinen ja FM Minna Mäkinen. Session puheenjohtajana toimii FM Terhi Willman. Lapsille järjestetään mahdollisuus kansatieteellisiin kenttätöihin otsikolla *Haastattele Tieteiden yön tohtoreita ja muita kummajaisia*.

Talous

Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2006 oli 20 euroa ja opiskelijajäseneltä 10 euroa. *Ethnologia Fennica* vol. 33 sisältyi jäsenmaksuun. Jäsenmaksutuloilla on rahoitettu yhdistyksen perustoimintoja, hallituksen kokoontumisia ja tiedottamista.

Muu toiminta

Sihteeri Päivi Yli-Karhula edusti yhdistystä Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan vuosikokouksessa 24.3.2006.

FT Ildikó Lehtinen edusti yhdistystä 20.8.2006 Seurasaarisäätiön 50-vuotisjuhlassa Kansantaidekeskus Tomtebon tiloissa

TSV:n julkaisuvaraston tulevan muuton vuoksi varasto on tiukentanut ti-loissaan säilytettävien julkaisujen kiintiötä. Yhdistys on tehnyt selvitystyötä omien julkaisujensa määrästä sekä niiden tehokkaammasta jakelusta.

Ethnos ry muisti FL John Hackmania tämän jäädessä eläkkeelle Åbo Akademian etnologian laitokselta.

Ethnos Aura järjesti vuoden aikana keskustelutilaisuuden, johon osallistui turkulaisia kansatieteilijöitä.

Jyväskylän etnologian oppiaineen tutkijat ja opiskelijat kokoontuivat kerran Etnologiaklubissa Jyväskylässä.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2007

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki

1.Vuosikokousseminaari, vuosikokous ja Ethnos-palkinto

Ethnos ry:n vuosikokousseminaari järjestetään perjantaina 16.3.2007 Helsingissä Tieteiden talolla. Seminaarin teemana on *Sukupolvet*. Seminaarissa esitelmän pitävät professori Antti Karisto otsikolla *Suuret ikäluokat*, FT Sinikka Vakimo otsikolla *Vanhuus kulttuurintutkimuksessa – vinoutunut ikäparadigma?*, VTT Anita Rubin aiheenaan *Kamala ja ihana tulevaisuus*. Nuorten tulevaisuudenkuvien kertomaa sekä FT Hilikka Helsti otsikolla *Sukupolvet ja perhestrategiat* ja FM Kalle Kallio otsikolla *Kansatieteen kaatoavat museopolvet*.

Yhdistyksen vuosikokous pidetään seminaarin jälkeen perjantaina 16.3.2007 Tieteiden talolla. Vuosikokouksen yhteydessä jaetaan Ethnos-palkinto vuoden 2006 ansiokkaimmasta pro gradu -tutkielmasta. Saajan valitsee FT *Leena Sammallahti*.

2.Julkaisutoiminta

Vuonna 2007 ilmestyy *Ethnologia Fennica* 2007, vol. 34, jolla ei ole etukäteen määriteltä teemaa. Artikkelien lisäksi julkaisuun tulee kirja-arvioita. Julkaisun toimittavat professori Pirjo Korhokangas ja FM, julkaisusihteeri Terhi Willman.

Ethnos-toimite 13 julkaistaan vuoden 2007 kuluessa. Toimite perustuu vuonna 2006 järjestettyjen IV Kansatieteen päivien teemaan ja esitelmiin ja sen työnimi on *Sukupuoli ja kansatiede*. Ethnos-toimitteen toimittavat FM Terhi Willman ja FT Pia Olsson.

Kesällä 2006 pidetyn suomalais-unkarilaisen symposiumin pohjalta tehtävän *Touching things* -julkaisun toimitustyö on käynnissä. Toimituskuntaan kuuluvat professori Pirjo Korkiakangas, FM Tiina-Riitta Lappi sekä FM Heli Niskanen.

3.Kansatieteilijähakemisto

Kansatieteilijähakemistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Hakemistoon voi liittyä ja tietojaan voi päivittää yhdistyksen kotisivuilta löytyvällä lomakkeella.

4.Tiedottaminen

Yhdistyksen toiminnasta ja ajankohtaisista tapahtumista kerrotaan yhdistyksen kotisivuilla (www.ethnosry.org). Ethnos-tiedote ilmestyy vuoden 2007 aikana neljä kertaa. Tiedotteesta on luettavissa sähköinen versio yhdistyksen kotisivuilla.

5.Talous

Yhdistyksen toiminta vuonna 2007 rahoitetaan jäsenmaksuilla, kirjamyynnillä sekä erikseen haettavilla avustuksilla.

Jäsenmaksujen keruuta ja jäsenhankintaa tehostetaan.

6.Tieteiden yö

Ethnos ry osallistuu Tieteen päivien (10.-13.1.2007) yhteydessä järjestettävään Tieteiden yö-tapahtumaan Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6) torstaina 11.1.2007 klo 18-23. Tapahtumassa pitävät esitelmän yhteisotsikon *Kulttuurisia rajoja* alla FM Terhi Willman (Helsingin yliopisto) otsikolla *Karjala-ilmio kaupungissa toisen maailmansodan jälkeen*, FT Ildikó Lehtinen (Kulttuurien museo) otsikolla *Mitä marilaisuus on?* ja FM Minna Mäkinen (Jyväskylän yliopisto) aiheenaan *Kuntaliitos kotiseudulla – Miten käy paikallisuuden*. Kulttuurisia rajoja -esitelmäsession puheenjohtajana toimii FM Terhi Willman.

Lisäksi Ethnos ry järjestää lapsille ohjelmaa otsikolla *Haastattele Tieteiden yön tohtoreita ja muita kummajaisia. Kenttätyökokeiluja lapsille ja lapsenmielisille*. Yhdistyksen vieraana esiintyy Nefa-Helsinki ry:n lauluryhmä Rahwaan laulu esittäen runolaulua.

8. Kansatieteen päivät

Järjestyksessään viidennet Kansatieteen päivät järjestetään Ethnos ry:n ja Turun yliopiston Porin toimipisteen Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen laitoksen kanssa yhteistyössä 10.–11.3.2008 Porissa. Työryhmään kuuluvat seminaarisihteerit Katriina Siivonen, sihteerit Päivi Yli-Karhula, Minna Mäkinen, Terhi Willman ja Susanna Sallinen Porin edustajana. Syksyllä 2006 alkaneita suunnittelutöitä jatketaan vuonna 2007.

9. Muu toiminta

Turussa Ethnos Aura jatkaa säännöllisiä keskustelutapaamisia.

Jyväskylässä etnologian oppiaineen tutkijat yhdessä opiskelijoiden kanssa järjestävät tapaamisia Etnologiaklubissa.

Ethnos ry:n julkaisujen jakelua tehostetaan.

Ethnos ry on vuoden 2007 alusta Suomen tiedekustantajien liiton jäsen.

Vuoden 2006 tutkielmat

Helsingin yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen laitos, kansatieteen oppiaine:

Pro gradu -tutkielmat:

Juntunen, Juha: *Eläinten suojista tuotantorakennuksiin. Navettarakentaminen Suomessa.*

Liukkonen, Päivi: *Sähköliedestä leipäkoneeseen. Keittiön sähkölaitteet nykypäivän kotitalouksissa.*

Lyra, Henrik: *Suomalaisten suhtautuminen metsäpaloihin 1850-1890 suomenkielisen lehdistön valossa.*

Mustakallio, Maarit: *Yhteiskunnallisten muutosten vaikutus kuuteen leikkiin. Kätöksillä, kumarruksilla, parisilla, hippa, sokko ja tervapata 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa.*

Schildt, Sanna: *Kohteena kartano. Kartanokulttuuri Pohjois-Kymenlaakson voimavarana.*

Sokka, Katariina: *Havaintoja, haasteita ja elämyksiä. Nykysuomalaisten vieraskirjamerkintöjä luontokokemuksista Nuuksion ja Linnansaaren kansallispuistoissa sekä Käsivarren erämaassa.*

Vuoriheimo, Mari: *Kopin kulmilla. Puhelinkoppi hyöty- ja ajanvietekäytössä.* 119 s.

Joensuun yliopisto

Suomen kielen ja kulttuuritieteiden laitos. Perinteentutkimus:

Väitöskirjat:

Laurén, Kirsi: *Suo – sisulla ja sydämellä. Suomalaisten suokokemukset ja -kertomukset kulttuurisen luontosuhteen ilmentäjinä.* 243 s.

Tenhunen, Anna-Liisa: *Itkuvirren kolme elämää.* 443 s.

Pro gradu -tutkielmat:

Jouslahti, Minna & Luostarinen, Katja: *Ilomantsin Parppeinvaara. Perinnematkakohde folklorismikeskustelun ja matkailun näkökulmasta.* Perinteentutkimus. 148 s.

Korolainen, Kari: *Koristeet ja joulu. Joulun, koristeiden ja valosarjojen suhteiden sekä merkitysten synnyn tarkastelua.* Perinteentutkimus. 85 s.

Kupiainen, Karoliina: *Metsästäjänaiset – suomalaisen metsästyskulttuurin sukupuolittuneisuus.* Perinteentutkimus. 111 s.

Laitinen, Maria: *Kulttuuriset hiljaisuudet elämystuotannon näkökulmasta. Hiljaisuuden retriittien ja Hiljaisuuden huoneen kulttuuristen merkitysten tarkastelua.* Perinteentutkimus, 89 s.

Mikkonen, Jenni: *Yhdessä yksilönä. Teatteri Vunukka elettyinä, muistettuna ja kerrottuna.* Perinteentutkimus. 95 s.

Piirainen, Jarkko: *Sukupuolittunut nonkommunikaatio suomalaisissa ihmesaduissa.* Perinteentutkimus. 96 s.

Salomaa, Eveliina: *Meitä harrastus ja aate yhteen sitoo. Etnografinen tutkimus Soihtu-kuorosta.* Perinteentutkimus, 85 s.

Uimonen, Pirjo: *Omakuvaksi eletty. Omaelämäkerrallista kirjoitusta, puhetta ja maalausta.* Perinteentutkimus. 159 s.

Jyväskylän yliopisto

Historian ja etnologian laitos, etnologiatieteet:

Väitöskirjat:

Hänninen Kirsi: *Visiosta toimintaan. Museoiden ympäristökasvatus sosiokulttuurisena jatkumona, säätelymekanismina ja innovatiivisena viestintänä.* Etnologia 278 s.

Knuuttila, Maarit: *Kansanomainen keittämisen taito.* Etnologia 336 s.

Lisensiaatintutkielmat:

Pehkonen, Erkka: *Kriittinen dialogi ja ymmärrys: tutkielma antropologisen kritiikin mahdollisuuksista ja luonteesta.*

Kulttuuriantropologia 215 s

Pimiä, Tenho: *Madonna Ingrica ja evakko-Kristus: suomensukuisia tietäjiä, taitajia ja heidän tutkijoitaan vuosina 1941–1944.* Etnologia.

Pro gradu -tutkielmat:

Kaukua, Lotta: *Lemmikkieläimen elämä ja kuolema kulttuuri-ilmiönä.* Etnologia 84 s.

Kovanen, Marjo: *Viettelijättäriä, vanhoja akkoja ja valkoisia velhottaria : intertekstuaalinen noitakuva kauhuelokuvassa ja kansanperinteessä .* Folkloristiikka 135 s.

Kuhanen, Ilkka: *”Se oli pyhä paikka!” Seminarium-rakennus Jyväskylän seminaarin ja kasvatustieteellisen korkeakoulun yhteisöllisyyden keskiössä.* Etnologia 123 s.

Nissi, Kaisa: *Mister Finland ja muuntuvat miehet.*

Kulttuuriantropologinen tutkimus postmodernista miesruumiista.

Kulttuuriantropologia 109 s.

Nurminen, Merjaana: *”Että ei myö nälässä olla”. Etnologinen tutkimus vanhusten ruokailutottumuksista sekä heidän suhteestaan ruokakulttuurin muutoksiin.* Etnologia 85 s.

Talasmäki, Hanna: *Nykyajan suomalainen merimiesyhteisö: antropologinen yhteisötutkimus rahtialus M/S Eiran merimiesyhteisöstä.* Kulttuuriantropologia 81 s.

Tiikkaja, Anna: *Onko äiti kotona. Pieniä lapsia kotonaan hoitavien äitien kokemuksia arjen ja kodin merkityksestä ja muutoksista lapsen syntymän ja kasvun myötä.* Etnologia 118 s.

Tulensalo, Jenni: *Poissa kotoa, kotona poissa: tutkielma Suomessa opiskelevien kiinalaisten kodista ja kotikäsitteistä.*

Kulttuuriantropologia 103 s.

Oulun yliopisto

Taideaineiden ja antropologian laitos, Kulttuuriantropologia:

Pro gradu -tutkielmat:

Eskola, Juha: *Viron vanhauskoisen vakaumuksen juurevuus – uskonnollisuutta ylläpitävät tukipilarit vuonna 2004.*

Kasanen, Mervi: *”Ei oo yhtä totuutta olemassa”*

Yksityismetsänomistajien valinnat metsänhoidossa Pohjois-Pohjanmaalla 2000-luvun alussa.

Lindh, Johanna: *Meikäläiset - Esikoislestadiolaisuuden sosiokulttuurinen järjestelmä ja sen ilmeneminen Lappeenrannan yhteisössä ja yhteisön jäsenissä nykypäivään tultaessa.*

Sarkki, Simo: *”Halutaanko täällä säilyttää porotalous vai vedetäänkö ruuvi niin tiukalle, ettei ole mahdollisuutta?”*

Turun yliopisto

Kulttuurien tutkimuksen laitos, kansatiede:

Pro gradu -tutkielmia:

Aljas, Agnes: *Virolaisen toimihenkilön työelämässä tapahtuneita muutoksia vuosina 1990-2000: esimerkki Sakun olutpanimosta.* 93 s.

Huhta, Hanna: *Jäte ja jätteenkäsittely Turun seudun kodeissa.* 114 s

Lankinen, Laura: *Elämyksiä ja armeijan korviketta.*

Kulttuurianalyttinen tutkimus naisten vapaaehtoisesta maanpuolustusharjoituksesta vuonna 2003. 114 s.

Lehtonen, Emilia: *Luottotappion etnografiaa – nuorten maksuhäiriöt ja velkaantuminen. Tarkastelussa NetAnttila -verkkotavaratalo.*

Meronen, Anna-Maria: *Työkalupusseista tietokoneisiin. Suomalaisten merimiesten varusteet ja vaatetus 1900-luvulla.* 79 s.

Saarivuori, Marjukka: *Kahden kulttuurin välissä. Paluumuuttotutkimus ruotsinsuomalaisista eläkeläisistä.* 143 s.

Salonen, Essi: *Tuohivirsuista kierrätysromuihin. Kansantaiteen murros kohti uusia nykykansantaiteen muotoja.* 108 s.

Tuominen, Anu: *Kasseja Keikyästä ja Kouvatsalta. Etnologinen tutkimus pienteollisuusyhteisön synnystä ja kehityksestä vuoden 1944 jälkeen.* 89 s.

Ynnilä, Tiina: *Piirtäminen kansatieteellisenä kenttätömenetelmänä.* 159 s.

Åbo Akademi

Ämnet etnologi:

Licentiatavhandlingar:

Huldén, Niklas: *Bouppteckningarnas kustbor. Ting och redskap som vittnesbörd om näringsmönster i kust- och skärgårdsområden i sydvästra Finland.* 266 s.

Lassila, Janina: *Vår tids och vår kulturs gränstänjning. En etnologisk studie om Extremsportares jaggestaltning.* 212 s.

Niemi, Anne Maria: *Bilder av medeltiden. Tre nutida historiepresentationer i Åbo.* 212 s.

Pro gradu-avhandlingar:

Back, Rose-Marie: *Älgjakten i Sydösterbotten på 1990-talet – organisering, utförande och betydelse.* 90 s.

Lund, Christel. *Sällskapsdjur inom familjen – ett kulturanalytiskt perspektiv.* 140 s.

Nordquist, Jussi: *Kulturkonflikter i praktiken. Inställningar till fiskodling och spinnfiske i skärgården.* 84 s.

Nyman, Anna: *Hantverkare i Ekenäs på 1800-talet. Familj, gård och bohag som ramar för hantverkarnas livsform.* 105 s.

Rehn, Mira: *Projektarbetare i kläm – en socioetnologisk analys.* 71 s.

Sundman, Agneta: *Kulturskillnader som rikedom och konfliktrisk – en studie av aktiva tvåspråkiga barnfamiljer i Finland.* 104 s.

Ånäs, Anna-Maria: *Kvinnoband inom rockmusiken i Åbo – En studie i genus, identitet och kulturella villkor.* 51 s.

Seminaareja

Monitieteistä ja moninaista muistintutkimusta

Memory from Transdisciplinary Perspectives: Agency, Practices and Mediations -konferenssi 11.–14.1.2007, Tartto

Muisti(t), historiallinen muisti, instituution muisti, julkinen muisti, kansakunnan muisti, kollektiivinen muisti, kulttuurinen muisti, perhemuisti, sosiaalinen muisti, tunnemuisti, yhteisöllinen muisti, yksilöllinen muisti, virallinen muisti, muistaminen, muistelu, muistelukerronta, kirjallinen muistelu, muisto(t), muistitieto, unohtaminen, nostalgia, trauma...

Muistia käsittelevien tutkimusten määrä on lisääntynyt huimasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Voidaan puhua jopa *muistin käännteestä* (*memory turn*). Mutta mitä oikeastaan tarkoitamme puhuessamme muistista? Tämä kysymys oli lähtökohtana Tarton yliopiston Kulttuurisen kommunikation tutkimuskeskuksen (Research Centre of Cultural Communication) monitieteisen tutkijaryhmän järjestämälle konferenssille ”Memory from Transdisciplinary Perspectives: Agency, Practices and Mediations”. Kysymys osoittautui tähdelliseksi! Tammikuussa 2007 Tarttoon matkusti satakunta tutkijaa 23 eri maasta hakemaan vastausta tähän ajankohtaiseen kysymykseen.

Konferenssin keynote-puhujista James Wertsch, Tiina Kirss, Paul Bouissac ja Seppo Knuutila, puhuivat kaikki muistiin liittyvistä kysymyksistä omista, hyvinkin vaihtelevista, näkökulmistaan. Tässä yhteydessä tyydyn esittelemään puhujista kaksi, Susannah Radstone ja David Berlinerin, joiden puheenvuorot liittyivät kiinteimmin konferenssin päätteeseen eli muistin tutkimuksen nykytilanteeseen ja sen kriittiseen tarkasteluun. Muistitutkimusten yleistymisellä on myös käänttöpuolensa: itse muistin käsite on muuttunut epämääräiseksi.

Kulttuurintutkija Susannah Radstone, University of East London, varoitti luentonsa alussa, että hänen puheenvuoronsa saattaa tuntua joistakin kuulijoista provokatiiviselta. Jälkipuheista päätellen osa kuulijakunnasta sen näin kokikin. Muistitutkimusten teorettisiin ja metodologisiin kysymyksiin monissa kirjoituksissaan perehtynyt Radstone suhtautui hyvin kriittisesti siihen, että yksilöiden kognitiivisiin ja psykologisiin muistin prosesseihin liittyvää termistöä käytetään ryhmien ja yhteisöjen yhteydessä. Hänen mielestä ei voida puhua esimerkiksi *kansallisesta traumasta* tai *kansakunnan*

muistin eheyttämisestä. Lisäksi Radstone kritisoi trauma-teorian voimakasta yleistymistä muistitutkimuksissa yleensäkin ja tarjosi muutamia vaihtoehtoisia lukutapoja lähestyä historiallista fiktiota trauma-teorian sijasta.

Kulttuuriantropologi David Berliner, Université de Bruxelles, taas huomautti muistiin liittyvien käsitteiden epämääräisestä käytöstä. Yhtäältä, muistin käsitettä käytetään yleisesti synonyymina lähes mistä tahansa menneisyyteen viittaavasta. Toisaalta, kuten edellä olevasta luettelostakin käy ilmi, muistia koskeva termistö on muuttunut yhä moninaisemmaksi eikä ole lainkaan selvä, että tutkijat käyttävät termejä samassa tarkoituksessa. Berlinerin mielestä liian moni tutkija jättää määrittelemättä mitä tarkoittaa muistin käsitteellä. Muistilla, kun voidaan viitata yhtä lailla muisteluun (*recollection*), muistamisen kognitiivisiin prosesseihin (*cognitive processes of memory*) tai muistoesineisiin (*memory artefacts*). Entä missä kulkee raja muistin, kulttuurin, perinteen ja identiteetin välillä?

Konferenssin työryhmissä pidetyt yli 90 esitelmää kertoivat omasta puolestaan muistia käsittelevien tutkimusten monitieteisyydestä ja runsaudesta. Esitelmien kirjavasta joukosta erottui kuitenkin muutamia toistuvia teemoja, joista yksi oli entisen Neuvostoliiton alueen tai sen vaikutuspiiriin kuuluneiden kansojen ja eri etnisten ryhmien (vaietut) muistot. Toinen oli muistin representaatiot kirjallisuudessa, taiteissa, mediassa, museoissa ja muistomerkeissä. Kolmas, kuten melkein arvata saattaa, olivat eri sotien muistot.

Iltaohjelmakin oli valittu konferenssin teeman mukaisesti. Yhtenä iltana konferenssivieraille esitettiin virolaisen Imbi Pajun palkittu dokumentti ”Torjutut muistot” (2005) ohjaajan äidin ja tämän kaksoissiskon kokemuksesta naiseksi kasvamisesta neuvostomiehityksen ja Stalinin aikana. Viimeiseen iltaan kuului tanssimista vanhojen hittien tahtiin ”Vinyylimuisto diskoteekissa”, jonka kuuluisa DJ paljastui yhdeksi konferenssin osallistujaksi, vinyylilevyjen keräämistä tutkivaksi Berk Vaheriksi.

Sisällöllisesti korkeatasoinen konferenssi oli myös organisoitu kaikin puolin erinomaisesti. Konferenssista on tekeillä erillinen julkaisu, mikä on hieno asia. Toivon lisäksi, että päätöskeskustelussa esitetty ajatus kansainvälisestä muistitutkijoiden verkostosta toteutuu pian.

Anne Heimo

Konferenssin kotisivu: <http://www.ut.ee/memory2007/>

Sukupolvet

Suomen kansatieteilijöiden yhdistyksen Ethnos ry:n seminaari Helsingissä Tieteiden talolla, Kirkkokatu 6, perjantaina

16.3.2007

Kulttuuri virtaa ajassa sukupolvelta toiselle. Mutta mihin suuntaan virta kulloinkin käy, vanhemmilta nuorille vai toisin päin? Entä kun virta katkeaa tai tyrehtyy ja perinne katoaa? Tulisiko siitä huolestua, vai etsiä niitä lähteitä, joista uudet virrat lähtevät liikkeelle? Eri ikäpolvet muodostavat omia kulttuurisia ryhmiään, joilla on omia elämäntapoja. Miten eri ikäpolvet ja sukupolvet kohtaavat? Mistä löytyvät erot ja yhtäläisyydet, sukupolvien sisältä vai niiden väliltä?

Museoiden yksi perustehtävä on välittää tietoa eriaikaisesta elämästä sukupolvelta toiselle. Museoissa on myös sukupolvi vaihtumassa työntekijöiden keskuudessa. Miten nämä näkyvät nykyisessä museotyössä ja museoiden tarjonnassa?

Seminaarin ohjelma

12.00–13.00 Ilmoittautuminen

13.00–13.15 Seminaarin avaus, puheenjohtaja **Pirjo Korkiakangas**, Ethnos ry.

13.15–13.45 Professori **Antti Karisto**, Yhteiskuntapolitiikan laitos, Helsingin yliopisto

Suuret ikäluokat

13.45–14.15 Perinteentutkimuksen yliassistentti, FT **Sinikka Vakimo**, Joensuun yliopisto

Vanhuus kulttuurintutkimuksessa – vinoutunut ikäparadigma?

14.15–14.45 Vanhempi tutkija, VTT **Anita Rubin**, Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun kauppakorkeakoulu

Kamala ja ihana tulevaisuus. Nuorten tulevaisuudenkuvien kertomaa

14.45–15.15 Kahvi

15.15–15.45 FT **Hilkka Helsti**, Jyväskylän yliopisto, historian ja etnologian laitos/etnologia

Sukupolvet ja perhestrategiat

15.45–16.15 Museonjohtaja **Kalle Kallio**, Työväen keskusmuseo
Werstas, Tampere

Kansatieteen katoavat museopolvet

16.15–16.30 Seminaarin päätöspanat, puheenjohtaja Pirjo Korhokangas,
Ethnos ry.

Seminaari pidetään Ethnos ry:n vuosikokouksen yhteydessä.

Seminaarin hinta on 10,- €, opiskelijoilta 6,- €, mihin sisältyy ohjelmaan kuuluva kahvi. Maksu maksetaan Ethnoksen tilille Sampo 800013-952844 viimeistään 28.2.2007. Käyttäkää maksaessanne viitettä 30999. Maksua ei palauteta niille, jotka peruuttavat osallistumisensa ilmoittautumisajan umpeuduttua.

Pyydämme sitovat ilmoittautumiset viimeistään 28.2.2007 Ethnos ry:n sihteerille Päivi Yli-Karhulalle, puh. 040 – 541 9277, sihteer@ethnosry.org tai Katriina Siivoselle, puh. 02 – 4814 590, katriina.siivonen@tse.fi.

Vuosikokousseminaarin yhteydessä on tarjolla Ethnos ry:n julkaisuja. Tarkistakaa etukäteen kirjastonne puutteet, sillä silloin teillä on mahdollisuus täydentää Ethnologia Fennicoiden ja Ethnos-toimitteiden kokoelmia edullisesti: yli 10 vuotta vanhat Ethnologia Fennicat jaamme seminaarin osallistujille ilmaiseksi ja muita julkaisuja myymme alennetuin hinnoin!

Ilmoitusasioita

Vuosikokouskutsu

Suomen kansatieteilijöiden yhdistys Ethnos ry:n jäsenet kutsutaan sääntömääräiseen vuosikokoukseen, joka pidetään perjantaina 16. maaliskuuta 2007 klo 17 Helsingissä Tieteiden talolla (Kirkkokatu 6, sali 104).

Kokouksessa käsitellään

sääntöjen seitsemännessä (7.) pykälässä mainitut asiat

yhdistyksen sääntömuutos toisen (2.) ja kolmannen (3.) pykälän osalta (nykyisten sääntöjen 10 § mukainen käsittely)

Hallituksen ehdotukset:

2 § *Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja tehdä tunnetuksi kansatieteellistä tutkimusta, toimia kansatieteen tutkijoiden yhdyssiteenä, pyrkiä edis-*

tämään heidän toimintamahdollisuuksiaan sekä pyrkiä huolehtimaan heidän asemastaan yhteiskunnassa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys toimeenpanee kokouksia ja esitelmätilaisuuksia, laatii selvityksiä, antaa lausuntoja, tekee aloitteita ja harjoittaa tiedotus- sekä julkaisutoimintaa.

3 § Yhdistyksen jäseniksi hallitus voi hyväksyä sellaiset akateemisen tutkinnon suorittaneet henkilöt, jotka toimivat etnologiatieteiden piirissä. Myös alan opiskelijat voidaan hyväksyä jäseniksi.

Jäsen, joka haluaa erota yhdistyksestä, ilmoittakoon siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai suullisesti yhdistyksen kokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Yhdistyksen nykyiset säännöt ovat nähtävillä kotisivuilla <http://www.ethnosry.org/saannot.html>

Vuosikokouksen yhteydessä jaetaan Ethnos-palkinto vuoden 2006 ansiokkaimmasta kansatieteellisestä pro gradu -tutkielmasta. Ethnos-palkinnon saajan valitsee FT Leena Sammallahdi.

Ethnos-palkinto vuoden 2006 ansioikkaimmasta pro gradu -tutkielmasta

Ehdokkaat:

Emilia Lehtonen: *Luottotappion etnografiaa – nuorten maksuhäiriöt ja velkaantumisen. Tarkastelussa NetAnttila -verkkotavaratalo.* Turun yliopisto.

Johanna Lindh: *Meikäläiset – Esikoislestadiolaisuuden sosiokulttuurinen järjestelmä ja sen ilmeneminen Lappeenrannan yhteisössä ja yhteisön jäsenissä nykypäivään tultaessa.* Oulun yliopisto.

Sanna Schildt: *Kohteena kartano. Kartanokulttuuri Pohjois-Kymenlaakson voimavarana.* Helsingin yliopisto.

Pirjo Uimonen: *Omakuvaksi eletty. Omaelämäkerrallista kirjoitusta, puhetta ja maalausta.* Joensuun yliopisto.

Anna-Maria Ånäs: *Kvinnoband inom rockmusiken i Åbo – En studie i genus, identitet och kulturella villkor.* Åbo Akademi.